

være nok at nævne, at grøftene tages til 7 kvarts dybde og staar saa et eller et par aars tid, for at myren kan tørke og synke. Forrige aar toges ialt 8 km. saadanne. Saa lukkes de efter et av den dygtige arbejdsleder *Olaus Tollefsrud* opfundne system med en rende av vrakbord og lægter og ovenpaa den bjørkeris. Av disse grøfter har endnu ingen slaat klik.

Der brukes meget kunstgjødsel, de første aar 1 sæk thomasfosfat og 1 sæk kainit om høsten samt 10 kg. norgesalpeter om vaaren pr. maal. Efterat han har begyndt at bruke ogsaa norgesalpeter, synes Enger han kan undvære grusningen, som var meget kostbar og kom paa en 20 à 25 kr. pr. maal.

I fuld stand koster myren ham mellem 40 og 75 kr. pr. maal, heri iberegnet 1ste aars gjødsling. Men saa tar han ogsaa vakre avlinger. En 6te aars eng gav saaledes ifjor efter utveining 6 skp. pr. maal, iaar var gjennemsnittsavlingen kun 2¹/₂ skp., da græsset frøs i de kolde dage i begyndelsen av juni.

Det skal tilføies, at efter hvad saavel landbruksskolebestyrer *Kjendlie*, der var med paa turen, som jeg kunde forstaa, var myren ikke av særlig god kvalitet, men heller temmelig tarvelig.

Det var virkelig en stor opmuntring i troen paa myrsakens fremtid i landet at se dette. Her var en gaard som omskapt paa nogen aar. Gaarden Enger hadde, hvad jordbruket angaar, før ca. 80 maal dyrket indmark og en del tungvindt malingsslaatt, som det ikke længer kunde lønne sig at drive paa med. Om nogen aar har den ca. 500 maal eller 6 ganger saa stort dyrket areal, og avlingen kanske i forhold endnu mer forøket.

Hr. Enger fortjener tak, fordi han gav saa mange av os anledning til at se dette prægtige myrdrkningsarbeide, og for den store gjestfrihet han og hans frue viste os. Hadde myrsaken mange slike foregangsmænd her i landet, skulde her snart se anderledes ut.

SOM bekjendt blev hr. redaktør *Foh. Enger* i aaret 1909 tildelt *Det Norske Myrselskaps diplom for fortjenester av myrdrkning.*

Red.

ANALYSER OVER NORSKE 'FJELD-MYRER

AV MYRKONSULENT JON LENDE-NJAA

I de i forrige nr. av »Meddelelserne« offentliggjorte analyser fra norske fjeldmyrer er der et par feil, som herved skal rettes. Indholdet pr. maal til 20 cm. dyp er opført som *procent*, mens det skal være *kilogram*.

Videre er *jernindholdet* ved en misforstaaelse angit som procent av *asken* istedenfor av *myrtørstoffet*. I nedenstaaende tabel er opført saavel *tørstoffets* som *askens* indhold av *jernoxyd*. Jernindholdet er av *Statens Kemiske Kontrolstation*, Kristiania, omregnet fra *hydroxyd* til *oxyd*.

Nr.	Fra	Myrtype	Myrtørstoffets indhold av		Askens indhold av jernoxyd %
			Aske	Jernoxyd	
			%	%	
1.	Furuhytta, Tisleiedalen	Star myr, ca. 1 m. dyp	44,18	30,83	69,8
2.	Furuhytta, Tisleiedalen	— » 0,5 » »	61,50	28,02	45,6
3.	Eikre sæter, Hemsedal	Star-brunmosemyr, ca. 1,5 m. dyp . . .	9,07	—	—
4.	Eikre sæter, Hemsedal	Oversvømmet star-brunmosemyr, ca. 1,5 m. dyp	37,30	—	—
5.	Aabjørstølen, Tisleiedalen	Star-myr, ca. 0,4 m. dyp	8,72	2,55	29,3
6.	Hofsætermyren, Bagn og Reinli sameie	—	19,47	1,94	10,0
7.	Venelien, Bagn og Reinli sameie	Star-brunmosemyr, ca. 0,5 m. dyp . . .	34,04	15,61	45,9
8.	Venelien, Bagn og Reinli sameie	Star-brunmosemyr, ca. 2,0 m. dyp . . .	7,79	1,29	16,5
9.	Grunna sæter, Øier	Hvit- og brunmose bl. starmyr, ca. 0,8 m. dyp	39,62	3,59	9,1
10.	Grunna sæter, Øier	Hvit- og brunmose bl. starmyr, ca. 2,0 m. dyp	8,03	0,88	11,0
11.	Mæresmyren, Sparbu	Starmyr, ca. 0,5 m. dyp	7,34	5,65*)	77,0*)
12.	Mæresmyren, Sparbu	— » 1,0 » »	6,47	2,15*)	33,2*)

*) Jernoxyd + lerjord; lerjordmængden er dog forsvindende.

Som det fremgaar av tabellen indeholder tørstoffet fra prøve nr. 1 og 2 ikke mindre end henholdsvis 30,83 og 28,02 % jernoxyd. Landbrukskemiker *Hals* skriver: »Antageligvis er hovedmængden av jernet i heromhandlede myrer tilstede som hydroxyd eller lignende forbindelser«.

Skjønt *askens* indhold av jernoxyd er omtrent like saa stort i prøverne fra Mæresmyren, indeholder *tørstoffet* her betydelig mindre jernforbindelser (5,65 og 2,15 %), da denne myr er saa meget fattigere paa askebestanddele. Erfaringene fra Mæresmyren kan derfor neppe overføres til myrene paa Furuhytta. Om disses store jernindhold vil gjøre dem mindre skikket for dyrkning, kan fortiden ikke avgjøres med sikkerhet. Jernrik jord har ord for at være »gjødelsærende«, specielt angives fosforsyren at danne tungtopløselige forbindelser med jern. Og i form av jernoxydul er jernet plantegift. Den frodige vegetation paa omhandlede myrer (se dette tidskr. for 1911, 4de hefte, side 125) tyder imidlertid paa, at de er vel skikket for dyrkning.

Den eneste maate man kan faa sikker greie paa dette spørmaal er ved *dyrkningsforsøk*, og saadanne vil sandsynligvis bli sat igang.

SVERIGES BRÆNDTORVINDUSTRI I AARET 1909.

UTDRAG AV »TORFTJÄNSTEMÄNNENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1909».
AV SVERIGES FÖRSTE TORVINGENJÖR E. WALLGREN.

BRÆNDTORVINDUSTRIEN har gjort enkelte fremskridt i aaret 1909. Den merkbare livligere efterspørsel i 1908 efter brændtorv til stedlig forbruk og til enkelte mindre industrielle anlæg hadde tilfølge, at brændtorvfabrikanterne i det hele tat øket produktionen noget i 1909. Dette skedde dels ved anskaffelse av flere maskiner, dels ved at enkelte fabrikker, som hadde været nedlagt, gjenoptok virksomheten, samt ved at der flere steder arbeidedes med 2 arbeidsskift i døgnet.

At brændtorvfabrikationen, som paagaar i den varmeste og lyseste del av aaret, drives med dobbelt arbeidsskift med omkring 9 arbeidstimer pr. skift er til fordel baade for fabrikanten og arbeiderne. Med de samme maskiner kan produktionen økes til det dobbelte, hvis der disponeres over tilstrækkelige arbeidslinjer og tørkefelter, likesom renter, amortisation, skatter og driftsomkostninger blir mindre pr. ton torv. Hvis arbeidet paagaar fra kl. 2—11 fm. og 1—10 em. falder der flere timer med mindre varm temperatur paa hvert arbeidsskift. Dette er til lettelse for arbeiderne og øker arbeidsevnen. Ved større torvfabrikker kan arbeidsskiftet opplyses med elektrisk lys i de mørkeste nattetimer, hvorved tilvirkningen ikke behøver at foregaa i f. eks. 6 av de varmeste timer av dagen. Arbeiderne er meget tilfredse med denne ordning.

Betegnende for hvor forskjellig en regnsommer kan indvirke paa brændtorv- og torvstrøtilvirkningen, er følgende indberetning for 1909